Základní principy návrhu zakotvení právní úpravy leniency a narovnání do zákona

Program leniency, který je dnes obsažen toliko v oznámení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“),[1] by měl být do budoucna zakotven přímo v zákoně. Obdobně institut tzv. narovnání, kterému chybí jakákoliv právní úprava a ke kterému se dosud Úřad vyjadřoval jen ve svých rozhodnutích,[2] by měl mít jednoznačný právní základ. Předpokládá se, že zákonná právní úprava by obsahovala jen základní principy, detaily jak programu leniency, tak narovnání by byly obsaženy v nových oznámeních Úřadu.

Pokud jde o program leniency, podmínky leniency typu I by měl vymezovat nový § 22c (upuštění od potrestání), a to jak leniency I.A [§ 22c odst. 1 písm. a)], tak I.B [§ 22c odst. 1 písm. b)]. Leniency typu II by mělo být klasifikováno jako snížení pokuty (§ 22d odst. 1 a 2). Zákon by upravoval pouze maximální možné snížení pokuty (50 %), konkrétní postup v závislosti na pořadí žádosti a velikosti její přidané hodnoty by jako dosud upravovalo oznámení Úřadu.

Se zavedením programu leniency by mělo dojít rovněž k úpravě vedení správního spisu. Žádost o leniency typu I i II, stejně jako další podklady a informace předložené Úřadu v souvislosti s ní, by byla až do sdělení výhrad uchovávána mimo správní spis (§ 21c odst. 1). Po sdělení výhrad by se sice stala součástí spisu, ale byla by vyloučena z nahlížení; přístup by byl možný pouze v rozsahu, v jakém by sloužila jako podklad rozhodnutí, ani z těchto částí by však nebylo možné pořizovat si kopie (§ 21c odst. 2).

Jako snížení pokuty by mělo být klasifikováno i tzv. narovnání (§ 22d odst. 3 a 4). Do budoucna by se již nemělo jednat o nástroj vyšetřovací, ale toliko procesní ekonomie. Pokud účastník řízení prohlásí, že spáchal správní delikt, tak jak byl co do skutkové i právní stránky popsán Úřadem, bude mu pokuta snížena o 20 %. Možnost narovnání by se týkala řízení o dohodách, zneužívání dominantního postavení i uskutečňování spojené před jeho povolením, a nebyla by striktně vázána na narovnání všemi účastníky řízení.

---

[1] Program aplikace mírnějšího režimu při ukládání pokut podle § 22 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých předpisů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), v platném znění (dále jen „zákon“), u zakázaných dohod narušujících soutěž, při jejichž splnění lze stranám takových zakázaných dohod neuložit pokutu nebo výši pokuty podstatně snížit (dále též „Leniency program“), dostupný na: http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Legislativa/HS/SoftLaw/Leniency_program.pdf.

[2] Např. rozhodnutí Úřadu ze dne 25. 6. 2008, sp. zn. S 95/2008 (*Kofola*).

Zákon č. 143/2001 Sb.,
o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů
(zákon o ochraně hospodářské soutěže),
jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 340/2004 Sb., zákonem č. 484/2004 Sb., zákonem č. 127/2005 Sb., zákonem č. 361/2005 Sb., zákonem č. 71/2007 Sb., zákonem č. 296/2007 Sb. a zákonem č. 155/2009 Sb.,
s vyznačením navrhovaných změn a doplnění

ZÁKON

o ochraně hospodářské soutěže

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ
OCHRANA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

…

HLAVA VI
ŘÍZENÍ U ÚŘADU

…

§ 21c

~~Nahlížení do spisu~~ Zvláštní ustanovení o spisu a nahlížení do něj

(1) Žádost o upuštění od potrestání podle § 22c odst. 3 a žádost o uložení pokuty ve snížené sazbě podle § 22d odst. 2, jakož i další podklady a informace, které byly v souvislosti s nimi Úřadu předloženy (dále jen „žádost o shovívavost“), se až do okamžiku sdělení výhrad uchovává mimo spis podle § 17 odst. 3 správního řádu. Při vložení žádosti o shovívavost do spisu musí být z dokumentace vedené Úřadem patrno, která písemnost a ke kterému datu byla do spisu vložena.

(2) Z nahlížení do spisu jsou vyloučeny ty jeho části, které obsahují žádost o shovívavost. To neplatí o částech spisu, jimiž byl nebo bude prováděn důkaz; do takových částí spisu však může nahlížet pouze účastník řízení nebo jeho zástupce. Ustanovení § 38 odst. 4 správního řádu se nepoužije.

~~(1)~~**(3)** Z nahlížení do spisu jsou dále vyloučeny ty jeho části, které obsahují obchodní, bankovní nebo obdobné zákonem chráněné tajemství; spis musí zahrnovat vedle listin obsahujících takové tajemství i listiny, ze kterých bylo toto tajemství odstraněno, případně dostatečně podrobný výpis, který tajemství neobsahuje. **Ustanovení § 38 odst. 6 správního řádu se nepoužije.**

~~(2)~~**(4)** Na žádost Úřadu je osoba, které ochrana obchodního, bankovního nebo jiného obdobného zákonem chráněného tajemství svědčí, povinna vedle listin obsahujících takové tajemství předložit i listiny, ze kterých bylo toto tajemství odstraněno, případně pořídit z takových listin dostatečně podrobný výpis, který tajemství neobsahuje.

…

HLAVA VII

SPRÁVNÍ DELIKTY

§ 22

Přestupky

(1) Fyzická osoba se jako soutěžitel dopustí přestupku tím, že

a) poruší pečeť umístěnou v průběhu šetření podle § 21f odst. 2 písm. e),
b) uzavře dohodu v rozporu s § 3 odst. 1,
c) v rozporu s § 11 odst. 1 zneužije své dominantní postavení,
d) uskutečňuje spojení v rozporu s § 18 odst. 1,
e) nesplní závazek podle § 7 odst. 2**,** § 11 odst. 3 anebo nesplní opatření podle § 18 odst. 5, nebo
f) nesplní opatření k nápravě uložené Úřadem podle § 20 odst. 4 nebo jinou povinnost stanovenou rozhodnutím Úřadu**, není-li dále stanoveno jinak**.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) lze uložit pokutu do 300 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. b, c), d), e) nebo f) pokutu do 10 000 000 Kč**, není-li dále stanoveno jinak**.

§ 22a

Správní delikty právnických osob a podnikajících fyzických osob

(1) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako soutěžitel dopustí správního deliktu tím, že

a) poruší pečeť umístěnou v průběhu šetření podle § 21f odst. 2 písm. e),
b) uzavře dohodu v rozporu s § 3 odst. 1,
c) v rozporu s § 11 odst. 1 zneužije své dominantní postavení,
d) uskutečňuje spojení v rozporu s § 18 odst. 1,
e) nesplní závazek podle § 7 odst. 2**,** § 11 odst. 3 anebo nesplní opatření podle § 18 odst. 5, nebo
f) nesplní opatření k nápravě uložené úřadem podle § 20 odst. 4 nebo jinou povinnost stanovenou rozhodnutím Úřadu.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 písm. a) se uloží pokuta do 300 000 Kč nebo 1 % z čistého obratu dosaženého soutěžitelem za poslední ukončené účetní období a za správní delikt podle odstavce 1 písm. b, c), d), e) nebo f) pokuta do 10 000 000 Kč nebo 10 % z čistého obratu dosaženého soutěžitelem za poslední ukončené účetní období**, není-li dále stanoveno jinak**.

(3) Je-li pokuta podle odstavce 2 ukládána sdružení soutěžitelů, může být uložena až do výše 10 % z úhrnu čistých obratů dosažených za poslední ukončené účetní období jeho členy. Každý člen sdružení ručí za zaplacení takto uložené pokuty do výše 10 % ze svého čistého obratu dosaženého za poslední ukončené účetní období.

§ 22b

Společná ustanovení ke správním deliktům

(1) Právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(2) Při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

(3) Odpovědnost za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 5 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 10 let ode dne, kdy byl spáchán.

(4) Správní delikty podle tohoto zákona v prvním stupni projednává Úřad.

(5) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby[16)] nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby.

(6) Odpovědnost právnické osoby za správní delikt přechází na právního nástupce této osoby jen tehdy, pokud právní nástupce nejpozději v okamžiku vzniku právního nástupnictví věděl nebo vzhledem k okolnostem a k svým poměrům mohl vědět, že se právnická osoba před vznikem právního nástupnictví dopustila jednání, které naplnilo znaky správního deliktu.

(7) Má-li zaniklá právnická osoba více právních nástupců, odpovídá za správní delikt každý z nich. Při výměře pokuty se přihlédne též k tomu, v jakém rozsahu přešly na právního nástupce výnosy, užitky a jiné výhody ze spáchaného správního deliktu, a k tomu, pokračuje-li některý z právních nástupců v činnosti, při které byl správní delikt spáchán.

(8) Zanikla-li právnická osoba, která správní delikt spáchala, až po nabytí právní moci rozhodnutí, jímž jí byla za tento správní delikt uložena pokuta, přechází povinnost tuto pokutu zaplatit na právního nástupce zaniklé právnické osoby. Je-li právních nástupců více, odpovídají za zaplacení pokuty společně a nerozdílně.

§ 22c
Upuštění od potrestání

(1) Úřad upustí od potrestání soutěžitele, který přizná účast na utajované horizontální dohodě podle tohoto zákona nebo čl. 101 Smlouvy, pokud tento soutěžitel jako první předloží Úřadu podklady a informace o této dohodě, které byly dosud Úřadu neznámé a které

a) odůvodňují provedení cíleného šetření na místě podle § 21f nebo § 21g zákona, nebo

b) prokazují existenci této dohody.

[16)] § 2 odst. 2 obchodního zákoníku, ve znění zákona č. 85/2004 Sb.

(2) Od potrestání soutěžitele podle odstavce 1 se upustí, jestliže soutěžitel
a) nečinil nátlak na ostatní soutěžitele, aby se dohody účastnili, a
b) ve správním řízení aktivně napomáhal objasnění případu, zejména tím, že poskytnul Úřadu všechny jemu dostupné podklady a informace o této dohodě.

(3) K upuštění od potrestání podle odstavců 1 a 2 je třeba žádosti soutěžitele. Tato žádost, jakož i další podklady a informace, které soutěžitel v souvislosti s ní Úřadu předloží, se nepoužijí, pokud soutěžitel vezme žádost zpět.

§ 22d
Snížení pokuty

(1) Úřad sníží pokutu ukládanou podle § 22 odst. 1 písm. b) nebo § 22a odst. 1 písm. b) až o 50% soutěžiteli, který přizná účast na utajované horizontální dohodě podle tohoto zákona nebo článku 101 Smlouvy, pokud tento soutěžitel
a) předloží Úřadu podklady a informace o této dohodě, které mají významnou přidanou hodnotu ve vztahu k podkladům a informacím, které již měl Úřad k dispozici,
b) nečinil nátlak na ostatní soutěžitele, aby se dohody účastnili, a
c) ve správním řízení aktivně napomáhal objasnění případu, zejména tím, že poskytnul Úřadu všechny jemu dostupné podklady a informace o této dohodě.

(2) Ke snížení pokuty podle odstavce 1 je třeba žádosti soutěžitele. Tato žádost, jakož i další podklady a informace, které soutěžitel v souvislosti s ní Úřadu předloží, se nepoužijí, pokud soutěžitel vezme žádost zpět.

(3) Úřad sníží pokutu ukládanou podle § 22 odst. 1 písm. b), c) a d) nebo § 22a odst. 1 písm. b), c) a d) až o 20 % soutěžiteli, který prohlásí, že přestupek nebo správní delikt spáchal, a Úřad má zato, že s ohledem na povahu a závažnost deliktu je takové potrestání dostatečné.

(4) Ke snížení pokuty podle odstavce 3 je třeba žádosti soutěžitele. Žádost lze podat nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy bylo soutěžiteli doručeno sdělení výhrad podle § 21b; později podanou žádost Úřad projedná jen v případech hodných zvláštního zřetele.

~~§ 22e~~ **§22e**

Pořádková pokuta

(1) Soutěžiteli lze uložit pořádkovou pokutu až do výše 300 000 Kč nebo 1 % z čistého obratu dosaženého soutěžitelem za poslední ukončené účetní období, jestliže nesplní povinnost podle § 21e odst. 1 nebo § 21f odst. 3.

(2) Pořádkovou pokutu lze uložit i opakovaně. Celková výše opakovaně ukládaných pokut nesmí přesáhnout 10 000 000 Kč nebo 10 % z čistého obratu dosaženého soutěžitelem za poslední ukončené účetní období.

(3) Pořádkovou pokutu lze uložit do 3 let ode dne, kdy byla povinnost porušena.